ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԹՇՆԱՄԻՆԵՐԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

(ՀԵՌԱԳՐՈՎ „ՊՐԱՎԴԱ“-Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՂԹԱԿՑԻՑ)

Հայաստանի Կոմկուսի Կենտրոնական Կոմիտեն երկար ժամանակ գլխավորում էր հայ ժողովրդի թշնամի, արհամարհելի դավաճան Խանջյանը: Նա, դաշնակ-տրոցկիստական տարրերի հետ միասին, հակահեղափոխական-նացիոնալիստական աշխատանք էր կատարում:

Խանջյանի մերկացվելուց հետո, Հայաստանի Կ(բ)Կ-ի Կենտկոմի առաջին քարտուղարի պոստը գրավեց Ամատունին: Նոր ղեկավարը հաճախ պարծենում էր, թե Խանջյանին մերկացնելու ծառայությունն իբր թե ինքն է մատուցել: Բայց, ինչպես պարզվում է այժմ, Ամատունին Խանջյանի մոլի արբանյակը դուրս եկավ, նրա հակահեղափոխական-նացիոնալիստական գործունեության շարունակողը:

Ամատունին վաղուց ի վեր դավաճանում է ժողովրդի շահերին: Դեռ 1924—25 թվականներին նա հարել էր տրոցկիստական օպոզիցիային և այդ բանը թաքցրել էր կուսակցությունից: 1927 թվականին Ամատունին, հայ նացիոնալիստական «սպեցիֆիզմի» պարագլուխ Աշոտ Հովհաննիսյանին իր գրած գաղտնի նամակներում, երդվել է նրան հավատարիմ մնալ և իր ծառայություններն առաջարկել՝ կուսակցության և հայ ժողովրդի դեմ ընդհատակյա պայքար մղելու համար: Ստորաբար երկերեսանություն անելով, թաքցնելով կուսակցությունից իր բոլոր հանցանքները, Ամատունին տարեց-տարի ավելի էր մտնում հակահեղափոխության բանակին:

Հայկական «սպեցիֆիզմի» ռեակցիոն էությունն ըմբռնելու համար, պետք է վերհիշել այն, ինչ վոր գրել էր Լենինը բանվորական շարժման այդ թշնամիների մասին—վորոնք այն ժամանակ իրենց անվանում էին «Հայկական սոցիալ-դեմոկրատական ֆեդերացիա»—ներից, 1905 թվականի սեպտեմբերի 7-ին Կենտրոնական Կոմիտեյին ուղղած իր նամակում՝

«Խստիվ նախազգուշացնում եմ «Հայկական սոցիալ-դեմոկրատական ֆեդերացիայի» նկատմամբ... Դա բունդական կրեատուրա յե, և ուրիշ վոչինչ, վորը հատկապես հնարվել է կովկասյան բունդիզմին անունդ տալու համար: Եթե դուք այդ մարդկանց թողնեք ռուսական կոնֆերանսը, այսինքն՝ Ռուսաստանում աշխատող կազմակերպությունների կոնֆերանսը, դուք խորապես ցեխը կընկնեք: Կովկասյան ընկերները բոլորն էլ գրականագետ կազմալուծիչների այդ շայկայի դեմ են (ես այդ գիտեմ շատերից): Դուք միայն Կովկասի բողոքները կառաջացնեք և «միացման» փոխարեն՝ մի նոր սկլոկա: Ներեցեք, ինչպե՞ս կարելի յե անտեսել Կովկասյան Միությունը, Ռուսաստանում անթիվ աշխատողներին և յեղբայրանալ մինչև ճահճի տականքների հետ»:

Սոցիալիստական շինարարության և լենինյան-ստալինյան ազգային քաղաքականության հաղթանակի տարիներին այդ թափթփուկների դերն ավելի ևս նողկալի դարձավ: Ահա թե ում հետ միացած դավադրություն էր սարքում Ամատունին կուսակցության դեմ: Նա, մի անուղղելի ինտրիգան, 1930 թվականին կապված էր Լոմինաձեի տրոցկիստական շայկայի հետ: Այժմ արդեն պարզ է, վոր Ամատունին թշնամու բանակից երբեք չի հեռացել: Նրա ամբողջ դավաճան գործունեությունը միշտ ուղղված է եղել բոլշևիկների կուսակցության դեմ, հայ ժողովրդի դեմ:

Ամատունին իրեն մոտեցրեց դաշնակ գործակալ Ակոպովին, առաջ քաշեց նրան Հայաստանի Կ(բ)Կ-ի Կենտկոմի երկրորդ քարտուղարի պոստը: Ակոպովն իր նողկալի ավերիչ աշխատանքի համար առատաձեռն նվերներ էր ստանում արտասահմանից՝ դրանք բերում էր նրա համար հայտնի դաշնակ լրտես Տահվերդյանը:

Հայաստանի Ժողկոմխորհի նախագահի պոստում կանգնած էր Գուլոյանը՝ ժողովրդի գնդակահարված թշնամի Կամենևի նախկին անձնական քարտուղարը և զինակիցը: Ժամանակին Գուլոյանը հարում էր զինովևյականներին: Մոլի նացիոնալիստ լինելով, Գուլոյանը մինչև վերջին օրերն աշխատում էր վնասել:

Հայ ժողովրդի ամենավոխերիմ թշնամիներից մեկը՝ նացիոնալիստ Գումեդինը գրավել էր հողագործության ժողկոմի պոստը: Նա քիչ վնաս չի հասցրել Հայաստանի կոլտնտեսություններին.

Բուրժուական նացիոնալիստները, դաշնակները, տրոցկիստները, վորոնց խրախուսում էին հիշյալ պարագլուխները, ինչպես և Խանջյանի ժամանակ, շարունակում էին վնասել Հայաստանի ծաղկուն երկրին: Հանցագործները կանգ չէին առնում կոլտնտեսականներին և բանվորներին ֆիզիկապես ոչնչացնելու առջև: Ստեփանավանի շրջանում «մաուզերիստների» ձեռքով, ինչպես անվանում են իրենց տեռորիստ դաշնակները, այս տարվա ութն ամսում սպանվել է 14 առաջավոր կոլտնտեսական: Մինչև այժմ Ստեփանավանում վոչ մի տեռորիստ դատի չի տրվել: Այդ հասկանալի յե: Նրանք իրենց աշխատանքն էին կատարում իրենց պարագլուխների՝ Ամատունու, Գուլոյանի, Ակոպովի, Գումեդինի հովանավորության տակ:

Գյուղատնտեսության մեջ նացիոնալիստական բանդայի քայքայիչ աշխատանքի նպատակն էր՝ վերականգնել կուլակի ուժը: Շատ շրջաններում հողաշինարարությունը նրանք այնպես են անցկացրել, վոր մենատնտեսներին կրկնակի ավելի հող հասնի, քան կոլտնտեսականներին:

Գյուղերը պլանավորելիս, 36 կոլտնտեսության մեջ վնասարարները քանդեցին բնակելի տների 70 տոկոսը և ոչնչացրին հարյուրավոր հեկտար հիանալի խաղողի այգիներ: Արհեստականորեն ազգային պառակտում առաջացնելու նպատակով, վնասարարները խլում էին թուրք կոլտնտեսությունների հողերը: Միաժամանակ նրանք քայքայում էին նաև հայ կոլտնտեսությունների տնտեսությունները:

Հայտնի յե, վոր Հայաստանում ջուրն է վճռում գյուղատնտեսության, այգեգործության ու պարտիզպանության հաջողությունը: Խորհրդային Միության կառավարությունն ամեն տարի տասնյակ միլիոն ռուբլիներ է բաց թողնում հանրապետության մեջ վոռոգման աշխատանքներ կատարելու: Այդ փողը վնասարար կերպով ծախսում էին անօգուտ, վորպեսզի կոլտնտեսությունները առաջվա նման առանց ջրի թողնեն: Ջրատնտեսական խոշորագույն օբյեկտի՝ «Ղաբրի» շինարարության վրա Հայաստանի Հողժողկոմատը զուր վատնեց 37 միլիոն ռուբլի: Ինչպես այժմ պարզվեց, ջրանցքն այնպես է կառուցված, վոր վոռոգում է միայն 600 հեկտար: Պարզվեց, վոր այդ շինարարությունը նախագծել է վնասարար Բելինսկին, իսկ շինարարությունը կատարել է խոշոր գործարանատիրոջ վորդի դաշնակ Աբրահամյանը, վորը 1921 թվականին արտասահման է փախել և ապա վերադարձել է ավերիչ աշխատանք կատարելու համար:

Բուրժուական նացիոնալիստները դիտմամբ չեն օգտագործել ԽՍՀՄ-ի կառավարության կողմից հայ ժողովրդին բաց թողնված բազմամիլիոն միջոցները: Նույնիսկ այն տասը միլիոն ռուբլուց, վորն այս տարվա սկզբին փոխադրվեց Մոսկվայից՝ երկրաշարժից տուժած ազգաբնակչության օգնություն ցույց տալու համար, ծախսվել է հինգ միլիոն ռուբլուց վոչ ավելի: Ահա թե ինչպես էին վարվում թշնամիները ժողովրդական աղետի ժամանակ:

Մինչև այժմ էլ չծախսված է մնում այն յոթը միլիոն ռուբլին, վորը հատկացրել է միութենական կառավարությունը Երևանում բանվորների համար բնակելի տներ կառուցելու նպատակով:

Իր հանցագործությունների հետքերը ջնջելու համար, թշնամիների շայկան, Ամատունու գլխավորությամբ, վոչ մի բանի առաջ կանգ չէր առնում, սպանում էր նրանց, ովքեր փորձում էին մերկացնել այդ շայկան, կեղծարարություն էր անում: Ամատունու ցուցումով, նրա ստորաքարշ ծառա Ալեքսանդրյանը, քրեական անցյալ ունեցող մի մարդ, թխեց Հայաստանի Կոմկուսի 10-րդ համագումարի մի կեղծ սղագիր հաշվետվություն: Սղագրություններից նա գողացավ այն բոլոր պատվիրակների ելույթները, վորոնք մերկացնում էին Հայաստանի Կ(բ)Կ-ի Կենտկոմի ղեկավարներին և մասնավորապես Ամատունուն: Ալեքսանդրյանը մինչև այժմ էլ Հայաստանի Կ(բ)Կ-ի Կենտկոմի հատուկ բաժնի վարիչն է:

Որերս տեղի ունեցավ Հայաստանի Կ(բ)Կ-ի Կենտկոմի արտակարգ պլենումը:

Պլենումը միաձայն վորոշեց աշխատանքից հանել Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի քարտուղարներ Ամատունուն և Ակոպովին, Ժողկոմխորհի նախագահ Գուլոյանին և հողագործության ժողկոմ Գումեդինին: Նրանք բոլորն էլ վտարվեցին կուսակցությունից: Պլենումը մի նամակ ուղարկեց ընկեր Ստալինին, վորտեղ բոլշևիկյան խոսք է տալիս՝ մինչև վերջը մերկացնել հայ ժողովրդի բոլոր թշնամիներին:

Մ. ԿՈՏԼՅԱՐՈՎ